

בס"ד. יום ב' דראש השנה, ה'תשכ"ו

(הנחה בלתי מוגה)

מן המיצר קראתי י"ה ענני במרחב י"ה¹. ומדייק בזה כ"ק מו"ח אדמו"ר (בד"ה מן המיצר דשנת תש"ט²) דצריך להבין אומרו לשון קראתי, שהוא כמו אדם הקורא לחבירו שהוא קריאה בלבד, דלכאורה, כיון שמקדים לומר מן המיצר, הוה לי' למימר מן המיצר שועתי, צעקתי או זעקתי, ע"ד מ"ש³ ויצעקו אל הוי' ותעל שועתם. ובפרט שפסוק זה הוא מהפסוקים שאומרים בר"ה קודם תקיעת שופר, לאחרי ההכנה ע"י כללות העבודה דחודש אלול, כולל גם ימי הסליחות, ערב ר"ה, ליל ר"ה, עד לבוקר דר"ה לפני תק"ש, וא"כ, איך יתכן שלאחרי הקדמת העבודה הלזו תהי' עבודתו באמירת הפסוקים קודם תק"ש באופן של קריאה בלבד.

ויש להוסיף ולדייק בזה גם לאידך גיסא, מהו אומרו מן המיצר, דלכאורה, לאחרי כללות העבודה דחודש אלול, ימי הסליחות, ערב ר"ה, ליל ר"ה, עד לבוקר דר"ה לפני תק"ש, איך יתכן שימצא עדיין במעמד ומצב של מיצר. ובפרטיות יותר, דהנה, ידוע⁴ שבחודש אלול מאירים י"ג מדה"ר, שגדלה מעלתן ביותר עד שאינן חוזרות ריקם⁵, והרי ענין זה הוא לא רק בנוגע להמשכה מלמעלה, אלא גם בנוגע להפעולה בהאדם, שבודאי פועלים הם התעוררות בנפש האדם⁶. ונוסף על ההתעוררות שנעשית בנפש האדם מצד התגלות י"ג מדה"ר מלמעלה, ישנה גם ההתעוררות בנפש האדם שנעשית ע"י פעולתם של ישראל שתוקעין בשופר במשך כל ימי חודש אלול, כדאיתא בטורי⁷ שהתקינו חז"ל שיהיו תוקעין בשופר כל החודש כדי להזהיר את ישראל שיעשו תשובה, שנאמר⁸ אם יתקע שופר בעיר וגו', היינו, שתק"ש פועלת באדם יראה וחרדה, כסיום הכתוב ועם לא יחרדו (בתמי"). ויש להוסיף, שענין זה (שתק"ש פועלת באדם יראה וחרדה) הוא הלכה פסוקה בתורה, שאי

משנת חסידים מסכת אלול פ"א מ"ג. לקו"ת

פ' ראה לב, ב.

(5) ר"ה יז, ב.

(6) ראה לקו"ת שם לג, סע"א.

(7) או"ח ר"ס תקפא.

(8) עמוס ג, ו.

(1) תהלים קיח, ה.

(2) קרוב לתחילתו (סה"מ תש"ט ע' יא).

(3) כ"ה בסה"מ תש"ט שם. וראה שמות

ב, כג: "ויזעקו ותעל שועתם אל האלקים".

וברמב"ן עה"פ: "ויצעקו בני" ותעל שועתם".

(4) סידור האריז"ל (מנהגי חודש אלול).

אפשר להיות באופן אחר כלל. והיינו, שע"י תק"ש מתעורר אפילו קל שבקלים, ועאכו"כ מי ששייך לעבודה כו', והרי האמת הוא שכאו"א מישראל שייך לאיזה ענין של עבודה כו'. ונמצא, שגם מי שעד ערב ר"ח אלול לא הי' במצב של התעוררות כו', הנה בשמעו תק"ש מר"ח אלול ואילך ה"ה מתעורר בתנועה של יראה וחרדה כו'. ועוד זאת, שמר"ח אלול ואילך אומרים בכל יום ויום המזמור⁹ לדוד הוי' אורי וישעי¹⁰, היינו, שבימים אלה נמצא כאו"א מישראל במעמד ומצב שהוי' מאיר לו (אורי) את הדרך אשר ילך בה, ולא עוד אלא שגם מושיעו (ישעי) ועוזרו לילך בדרך זו¹¹. ולאחרי כל זה, הרי בודאי שכאו"א מישראל נמצא כבר במעמד ומצב שלאחרי היציאה מן המיצר. וא"כ, מהו הענין שבהפסוקים שלפני תק"ש אומרים מן המיצר דוקא.

(ב) **ויש** לבאר זה ע"פ מארז"ל¹² כל שנה שרשה בתחלתה מתעשרת בסופה, שנאמר¹³ מרשית השנה, מרשית (חסר) כתיב ועד אחרית, סופה שיש לה אחרית, ופירש רש"י שרשה מתחילתה, שישראל עושין עצמן רשין בר"ה לדבר תחנונים ותפלה כענין שנאמר¹⁴ תחנונים ידבר רש. ומבאר כ"ק אדמו"ר מהר"ש בד"ה תקעו דשנת תרכ"ח¹⁵ שזוהי המעלה דתפלת העני, כמ"ש¹⁶ זה עני קרא והוי' שמע. וזהו גם הענין דמן המיצר גו'¹⁷, שהוא ע"ד שישראל עושין עצמן רשין כו'. ודוקא עי"ז נעשה ענני במרחב י"ה, שזהו"ע דמתעשרת בסופה, סופה שיש לה אחרית, דאחרית עם הכולל בגימטריא כתר¹⁸, שזהו"ע העשירות בשלימות, היינו, לא רק העשירות דספירת התפארת או אפילו העשירות דספירת הבינה, אלא גם העשירות דכתר, בלי גבול. והנה, בפירוש שנה שרשה, מדייק רש"י שישראל עושין עצמן רשין, שמלשון זה משמע שבאמת אינם רשין, אלא שעושין עצמן רשין, ע"י ענין הביטול. ועפ"ז יש לבאר כן גם בהענין דמן המיצר גו', שלאמיתו של דבר (לאחרי העבודה דחודש אלול כו') כבר יצא מן המיצר (כנ"ל), אלא שמצד ענין

14) משלי יח, כג.	9) תהלים מזמור כז.
15) נדפס בסה"מ תרכ"ז בסופו (ע' תכח ואילך). וראה גם סה"מ קונטרסים ח"א ק"ח, א ואילך.	10) סידור הארז"ל וסידור אדה"ז במקומו. מטה אפרים או"ח סתקפ"א ס"ו. וראה שער הכולל פי"א סכ"ח.
16) תהלים לד, ז.	11) ראה גם לקו"ש ח"ט ע' 172, ובהנסמן שם.
17) ראה ד"ה תקעו הנ"ל ספ"ג (ע' תלא).	12) ר"ה טז, ריש ע"ב.
18) מאו"א א, סו.	13) עקב יא, יב.

הביטול, שעושיין עצמן רשין, ישנו גם הענין דמן המיצר גו'¹⁹. אמנם, ביאור זה אינו מספיק, דכיון שהעבודה צ"ל עבודה פנימית ואמיתית, הרי גם הענין דמן המיצר צריך להיות (לא רק באופן שבאמת כבר יצא מן המיצר, ורק עושה עצמו כמו שהוא במיצר, עושיין עצמן רשין, אלא) באופן פנימי ואמיתי, שהוא באמת במעמד ומצב של מיצר. ואינו מוכן, איך אפשר שלאחרי כללות העבודה דחודש אלול וכו' עד קודם תק"ש, יהי' עדיין במעמד ומצב של מיצר באמת, שלכן אומר — באמיתיות ובפנימיות — מן המיצר גו'. וביחד עם זה, בהיותו במעמד ומצב של מיצר באמת, אומר (מן המיצר) קראתי, קריאה בלבד (כנ"ל).

(ג) **ולהבין** זה יש להקדים תחילה המבואר במאמר הנ"ל²⁰ בענין תפלת העני, דכתיב בי'²¹ תפלה לעני כי יעטוף ולפני הוי' שפוך שיחו, ששיחו הוא לשון תרעומות, שיש לעני תרעומת על הקב"ה למה צריך הוא לסבול צער ויסורים בקבלת פרנסתו מהעשיר. ומבאר, שבאמת יש בזה כוונה עמוקה למה נבראו עניים, והיינו משום דכן הוסד למעלה בכל סדר השתלשלות שהוא בדרך משפיע ומקבל. וכמו בבחי' זו"נ דאצילות, שבחי' ז"א הוא משפיע ובחי' מלכות הוא המקבל. ועד"ז למעלה יותר בבחי' חו"ב הוא ג"כ בדרך משפיע ומקבל, שחכמה נקראת אב, שהיא בבחי' משפיע לבינה שנקראת אם, מקבל. וכן הוא למעלה יותר בבחי' הכתר, שיש בו ב' הבחינות דעתיק ואריך, שהם בבחי' משפיע (עתיק) ומקבל (אריך). ועד שגם בבחי' עתיק ישנו הענין דמשפיע ומקבל, כדאיתא בע"ח²² שבחי' עתיק כל עצמותו נעשה משני בחי' אלו מ"ה וב"ן, מ"ה שבו הוא בחי' עתיק דדכורא, וב"ן שבו הוא בחי' נוקבא דעתיק. ויתירה מזה, שגם כללות המשכת הקו מאוא"ס שלפני הצמצום היא בבחי' ההשפעה שנמשכת מהמשפיע אל המקבל. וכן הוא גם למעלה יותר, בהמשכת האור שלפני הצמצום מבחי' המאור וכו'. וכמובן מהמבואר במק"א²³ בענין קוב"ה ושכינתו (שזוה"ע דמשפיע ומקבל), סוכ"ע וממכ"ע²⁴, שענין זה ישנו גם לפני הצמצום כו'. וכיון שכל סדר ההשתלשלות הוא בדרך משפיע ומקבל, לכן צריך להיות הענין דמשפיע

(22) שער י"א (שער עתיק יומין) פ"א.
 (23) מאמרי אדה"ז תקס"ד ע' רלה. ביאורו"ז להצ"צ ח"ב ע' תתיט ואילך. וראה גם תו"מ סה"מ כסלו ע' סח, ובהנסמן שם.
 (24) תניא פמ"א (נח, א).

(19) ראה גם ד"ה והי' ביום ההוא יתקע תשכ"ח ס"ז (תו"מ סה"מ תשרי ס"ע יד ואילך).
 (20) פ"ג (ע' תלא). וראה גם ד"ה תקעו דיום ב' דר"ה תשח"י פ"ג ואילך (סה"מ תשח"י ע' ד ואילך).
 (21) תהלים קב, א.

ומקבל גם למטה, שזהו"ע דעשיר ועני. אמנם, הן אמת שמוכרח שיהיו עניים, מ"מ, יוכל העני להתרעם מדוע הגיע לחלקו שיהי' הוא העני, ומדוע לא יהי' העשיר עני. ובפרט שאנו רואים שיש עניים הרבה שהם טובים מעשירים [והיינו שהם טובים יותר לא רק בעבודה דמס"נ, אלא גם בעבודה שע"פ טו"ד], ואעפ"כ צריכים הם לקבל מהעשירים. וכיון שגדלה צעקתו של העני וטענתו חזקה וצודקת, שהרי העניות שלו אינה באשמתו, אלא מחמת שכך צריך להיות מצד סדר השתלשלות, לכן תפלתו קודמת כו'. ומצד גודל המיצר שלו, מן המיצר גו', מגעת תפלתו למעלה ביותר כו'.²⁵

(ד) **וע"פ** האמור שתפלת העני שלפני הוי' ישפוך שיחו היא על היותו בבחינת מקבל, נמצא, שהענין דתפלת העני ישנו בכל המדריגות שבהם ישנו הענין דמשפיע ומקבל. וכיון שענין זה הוא בכל המדריגות דסדר השתלשלות, וגם לפני הצמצום כו', הרי מובן שיש גם חילוקי דרגות בענין המיצר (עניות), והיינו, שלגבי מדריגה נעלית יותר, גם מה שהי' נחשב עד עתה לבחי' מרחב, הנה לגבי מדריגות עליונות יותר הרי הוא בבחי' מיצר.

ומזה מובן שכן הוא גם בהענין דמן המיצר קראתי גו' שאומרים בר"ה קודם תק"ש, ומרומז גם בהשופר עצמו שצדו אחד קצר וצדו אחד רחב, שזהו ע"ש מן המיצר קראתי י"ה ענני במרחב י"ה²⁶ — שיש חילוקי דרגות בענין המיצר דשופר. והענין בזה, דהנה כתיב²⁷ והי' ביום ההוא יתקע בשופר גדול, היינו, שיש ב' בחי' שופר, שופר סתם (דר"ה), ושופר גדול (דלעתיד לבוא). והנה, גם השופר גדול הוא באופן שצדו אחד קצר וצדו אחד רחב, כמו השופר סתם, כמובן ממארוז²⁸ בענין אילו של יצחק, שתי קרניו של איל, של שמאל נשמע קולו על הר סיני נשופר דמ"ת, שקשור גם עם השופר דר"ה, שלכן מזכירים זה בפסוקי שופרות דר"ה, וכמובן גם ממ"ש הרה"ג החסיד מהרלי"צ מבארדיטשוב²⁹ בביאור המשל על תק"ש מענין לבישת הלבושים שלבשו בשעה שהוליכו את

27 ישעי' כז, יג.

28 פדר"א פל"א.

29 בספר קדושת לוי דרוש לר"ה ד"ה בחצוצרות (צו, א) — הובא בהמשך וככה תרל"ז פ"ע.

25 ראה גם בהשיחה שלאחרי המאמר

(לקמן ס"ע 14 ואילך).

26 ראה זח"ב ס, רע"א (ברע"מ). הובא

בסה"מ אעת"ר ע' א ואילך. תרצ"ז ע' 153.

וראה מאמרי אדה"ז תקס"ג ח"א ע' קצו.

אוה"ת שמות (דרושי פ' זכור) ע' א'תשעג.

המלך מהיער לבית המלוכה כו', שהשופר הוא הלבוש שהי' במ"ת, שקבלו בנ"י את התורה והמליכו את הקב"ה בשופר, וקרן של ימין כו' עתיד לתקוע בו לעתיד לבוא, שנאמר והי' ביום ההוא יתקע בשופר גדול. וכיון ששני השופרות (שופר סתם ושופר גדול) הם שתי קרניו של אילו של יצחק, הרי מובן שהם קשורים ושייכים זל"ז, ושניהם הם כאותו אופן שצדם אחד קצר כו'. והיינו, שגם בשופר גדול ישנו ענין המיצר, אלא שהמיצר דשופר גדול הוא בדרגא נעלית יותר באין ערוך.

ה) **ויובן** ע"פ מ"ש כ"ק אדמו"ר הצמח צדק [ששנה זו היא שנת המאה להסתלקות-הילולא שלו, וערב ר"ה הוא יום הולדתו] באור התורה³⁰ [בכרך הנמצא עתה בדפוס³¹. וידוע מאמר הצ"צ³² אודות המעלה דדבר שבדפוס שזהו לדורות], בהביאור לד"ה והי' ביום ההוא יתקע בשופר גדול של אדמו"ר הזקן בלקוטי תורה³³, בביאור ההפרש שבין שופר סתם לשופר גדול, שסתם שופר הוא בחי' תפארת, ושופר גדול הוא בחי' בינה. ומבאר זה ע"פ מאמר הזהר³⁴ עה"פ³⁵ נפתלי אילה שלוחה הנותן אמרי שפר, היינו דכתיב³⁶ ומדברך נאוה, בגין דקול מדבר לי' לדבור כו' וההוא קול אשתלח מאתר עמיקא דלעילא ושליח מקמי' לאנהגא לדבור כו'. והענין בזה, שבחי' המלכות דאצילות שמתלבשת בבי"ע נקראת דיבור, כמו הדיבור שמתגלה לזולתו. והדיבור נמשך ע"י הקול, וכפי שמבאר אדמו"ר האמצעי בסידור³⁷ ד"ה להבין ענין תק"ש עפ"י כוונת הבעש"ט ז"ל (מ"ש בהמשך מאמר הזהר הנ"ל) דקול ודבור הוא כמו כלל ופרט. אמנם, המשכת הדיבור (מלכות דאצילות) מהקול באופן שתהי' על ידו התהוות עולמות בי"ע הנפרדים, היא עי"ז שההוא קול אשתלח מאתר עמיקא דלעילא, בחי' הכתר, ולכן הוא שליח מקמי' לאנהגא לדיבור, להיות על ידו התהוות דבי"ע, כידוע שממקום גבוה הרבה יכול לירד ולהשתלשל למטה. וזהו אמרי שפר, שהוא ע"ד מדברך נאוה, שהדיבור (אמרי) מקבל מבחי' התענוג (שפר) דכתר. ובפרטיות יותר, בחי' התפארת הוא הקול דאשתלח מאתר עמיקא דלעילא, מבחי'

33) דרושי ר"ה נח, א ואילך.

34) ח"א רמו, ב.

35) ויחי מט, כא.

36) שה"ש ד, ג.

37) עם דא"ח — שער התקיעות רמד, ג.

30) דברים כרך ג — דרושי ר"ה ס"ע

א"תה ואילך.

31) תאריך ה"פתח דבר" הוא "ערב שבת

קודש וא"ו תשרי ה'תשכ"ו" (המו"2).

32) אגרות-קודש אדמו"ר מוהרי"צ ח"ב

ע' שפב. לקו"ש ח"ב ע' 522. ועוד.

הכתר כפי שנמשך ומתגלה בבינה (דהתגלות עתיק בבינה³⁸). וקול זה הוא הקול דשופר סתם שהוא בחי' תפארת. וע"פ האמור ששופר גדול הוא בחי' בינה, הרי מובן שהקול דשופר גדול הוא בחי' קול עליון הרבה יותר (מהקול דשופר סתם, בחי' תפארת, שנשלח מבחי' הכתר כפי שנמשך ומתגלה בבינה), שבו נמשך בחי' עתיק ממש. וע"פ המבואר³⁹ ששופר גדול הוא בינה דאריך, הרי ההמשכה שבו היא מבחי' כתר דעתיק וכו' [נוזהו גם שהענין דשופר גדול יהי' לעתיד לבוא דוקא, כמ"ש והי' ביום ההוא יתקע בשופר גדול, כי, החילוק שבין קול סתם (ששייך לשופר סתם) לקול גדול (ששייך לשופר גדול) הוא, שקול סתם מורה על ההמשכה באותיות הדיבור, עלמא דאתגלייא, וקול גדול מורה על ההמשכה באותיות המחשבה, עלמא דאתכסייא. וכיון שלעתיד לבוא יומשך גם בחי' עלמא דאתכסייא להיות בגילוי כמו בחי' עלמא דאתגלייא דעכשיו, לכן יומשך אז בחי' קול גדול, שזוה"ע דשופר גדול]. וע"פ חילוקי הדרגות בענין השופר, שופר סתם ושופר גדול, יובן גם חילוקי הדרגות בענין המיצר דשופר (שצדו אחד קצר), והיינו, שהמיצר הוא בכל דרגא לפי ערכה, ולכן, גם כשיוצאים מהמיצר דשופר סתם, הרי זה עדיין מיצר לגבי בחי' שופר גדול.

ו) ועפ"ז יש לבאר ענין אמירת הפסוק מן המיצר קראתי גו' קודם תק"ש, דאף שלאחרי העבודה דחודש אלול, ימי הסליחות, ערב ר"ה, ליל ר"ה, עד לבוקר דר"ה לפני תק"ש, בודאי נמצאים כבר במעמד ומצב של יציאה מן המיצר, מ"מ, הרי זה עדיין בבחי' מיצר לגבי דרגות נעלות יותר. ובעומק יותר, שדוקא לאחרי היציאה מן המיצר שנעשית ע"י הקדמת העבודה דחודש אלול כו' עד לבוקר דר"ה לפני תק"ש, אזי באים להכרה שגם העבודה בדרגא היותר נעלית היא עדיין בבחי' מיצר, שהרי לגבי עצמות אוא"ס כולא קמי' כלא חשיב⁴⁰, ולית מחשבה תפיסא בי' כלל⁴¹, אפילו מחשבה הקדומה דא"ק, א"כ, גם כאשר עבודתו היא בדרגא היותר נעלית, אינו תופס כלל (ער נעמט גאָרניט), ומזה נעשה במיצר כו', ואומר באמת מן המיצר קראתי גו'.

ויש להוסיף שענין המיצר שישנו בדרגות היותר עליונות בעבודה (מצד זה שכולא קמי' כלא חשיב ולית מחשבה תפיסא בי' כלל), הוא

40) ע"פ דינאל ד, לב. זח"א יא, ב.

41) תקו"ז בהקדמה (זי, א).

38) ראה זח"ג קעח, ב. תו"א לך לך יא,

סע"ב. לקו"ת דרושי ר"ה נו, א.

39) בפי' הרמ"ז לזח"ג רעז, ג.

באופן שישראל עושין עצמן רשין (כדיוק לשון רש"י בפירושו שנה שהיא רשה מתחילתה). ויובן ע"פ המבואר⁴² בפירושו נוסח התפלה ברחמיך הרבים רחם עלינו, שאין אנו מרגישים את גודל הרחמנות, ולכן מבקשים ברחמיך הרבים רחם עלינו. וענין זה הוא לא רק במי שמצד גודל פחיתותו אינו מרגיש את הרחמנות שעליו, אלא גם במי שנמצא במעמד ומצב נעלה ורק לגבי דרגא נעלית יותר ה"ה במיצר, שגם עליו גדולה הרחמנות כו', כידוע⁴³ שגם על עולמות העליונים שייך ונופל לשון רחמנות לפי שכולם אין ערוך אליו ית', וגם הם בבחי' מיצר כו', אמנם כיון שמיצר זה הוא רק לגבי עצמות אוא"ס, הרי כיון שאין לנו השגה ותפיסא בו ית', לכן אין אנו משיגים גודל הרחמנות, ורק הוא ית' שהוא המדע והוא היודע מהותו ועצמותו ויקר תפארת גדולתו אשר כולא קמי' כלא, הנה ברחמיך הרבים רחם עלינו⁴⁴. ומזה מובן שגם ענין המיצר (שהוא הסיבה להרגש הרחמנות כו') אינו נרגש אצלנו כמו שהוא לאמיתתו, ואין זה אלא באופן שישראל עושין עצמן רשין, שזהו כמו בכ"ף הדמיון בלבד.

אמנם גם הרגש המיצר באופן שעושין עצמן רשין, עם היותו בכ"ף הדמיון בלבד, הרי זה ענין אמיתי. וע"ד המבואר⁴⁵ בענין א-ל דעות הוי"ע⁴⁶, שהם שני דעות, דעת עליון ודעת תחתון, שגם דעת תחתון, להיותו דעה באלקות, הרי הוא אמת. ולכן גם הקריאה מן המיצר כפי שישראל עושין עצמן רשין, הו"ע אמיתי. ואעפ"כ, הדעה האמיתית היא דעת עליון דוקא. והיינו, שהאמת הוא שענין המיצר הוא לא רק באופן שעושין עצמן רשין, אלא כמו שהוא בדעה העליונה, שלפניו ית' הכל רשין באמת, ולכן, גם מי שנמצא במדרגה נעלית ומשיג השגות נעלות באלקות, ה"ה בבחי' מיצר, והיינו, שגם כאשר מאיר אצלו בחי' דעת עליון, הנה לגבי מדרגה נעלית יותר הרי זה בבחי' דעת תחתון בלבד. וכמבואר בתניא⁴⁷ שלפניו ית' גם בחי' דעת העליון נדמה כבהמות כו', והו"ע בהמה רבה שלפני האצילות [וע"ד המבואר⁴⁸ בענין וידעת היום והשבות אל לבבך⁴⁹, שגם הבחינות שעכשיו אי אפשר לתפסם בהבנה והשגה כי אם באופן של אמונה בלבד, בחי' סוכ"ע, יומשכו ויתגלו

ובכ"מ. וראה גם ד"ה תקעו הנ"ל פ"ו (ע' תלה).

46 שמואל-א, ב, ג.

47 ספמ"ו.

48 לקו"ת ואתחנן ד, ב. ובכ"מ.

49 ואתחנן ד, לט.

42 לקו"ת פנחס עח, ג. ובכ"מ.

43 שם תצא מא, א. ובכ"מ.

44 ברכת ק"ש דשחרית. לקו"ת מסעי

פח, ד.

45 שם פ' ראה כג, ד. שה"ש מז, ב.

לעתיד לבוא באופן של הבנה והשגה, בחי' ממכ"ע, ואז יהי' ענין האמונה בדרגות נעלות עוד יותר כו'].

ז) והנה כיון שאמירת הפסוק מן המיצר קראתי גו' בראש השנה קודם התקיעות (לאחרי ההכנה ע"י כללות העבודה דחודש אלול כו') היא מצד ההכרה שלגבי עצמות אוא"ס כולא קמי' כלא חשיב, ולית מחשבה תפיסא בי' כלל, ובמילא אין תופסים כלום (מ'נעמט גאָרניט) כנ"ל, הרי המיצר שבזה הוא מיצר היותר גדול, מיצר בתכלית, בלי שום ציור כלל, באופן של העדר המציאות לגמרי. והענין בזה, שיש מיצר שהוא ע"פ טעם ודעת, היינו, שמשגי בשכלו את המיצר שנמצא בו, ויש בו ציור, מדידה והגבלה, ער קען אָפּמעסטן אין וואָס באַשטייט דער מיצר, ובמילא, אין זה אמיתית ענין המיצר, שהרי נרגש אצלו גם שזהו"ע של מרחב לגבי מיצר שלמטה ממנו. אמנם, אמיתית ענין המיצר הוא כשאין בו ציור כלל, והוא באופן של העדר המציאות לגמרי. ומיצר זה הוא בר"ה קודם התקיעות, שאז מאיר הגילוי דעצמות אוא"ס, שמצד זה נרגש בו שאין לו תפיסא כלל (ער נעמט גאָרניט), ומזה נעשה המיצר בתכלית, באופן של העדר המציאות לגמרי.

וזהו גם מה שאמרו חז"ל⁵⁰ עה"פ⁵¹ תקעו בחודש שופר בכסה ליום חגינו, איזהו חג שהחודש מתכסה בו הוי אומר זה ר"ה, דלכאורה צריך להבין⁵², דהן אמת שר"ה שונה מכל המועדים, שכל המועדים הם בזמן מילוי הלבנה*, ויו"ט של ר"ה הוא בתחלת החודש שאז הלבנה מתכסה כו', אבל מ"מ אינו מובן למה לא נאמר בפירוש בחודש השביעי, ולמה תלה כאן הכתוב תקעו בחודש שופר בכסה, במה שהחודש מתכסה דוקא. אך הענין הוא, דהזמן שהחודש מתכסה בו הוא הרגע שלפני המולד, שהרי ברגע המולד ישנה מציאות הלבנה באופן של נקודה עכ"פ, וענין הכיסוי הוא ברגע שלפני המולד, שהוא באופן של העדר המציאות לגמרי, אפילו לא מציאות באופן של נקודה בלבד. וזהו שתלה הכתוב היו"ט דר"ה במה שהחודש מתכסה בו, שהו"ע העדר המציאות לגמרי,

---

(* וחג השבועות — י"ל דשאני, שאינו שייך בכלל ליום בחודש, כ"א צ"ל נ' יום לספירת העומר.)

---

(52) רד"ה תקעו הנ"ל בתחלתו (ע' תכח).

(50) ר"ה ח, סע"א ואילך.

(51) תהלים פא, ד.

כי, עיקר ענין ר"ה הוא בנין המלכות, ומלכות לית לה מגרמה כלום⁵³, שהיא בהעדר המציאות לגמרי. וכן הוא גם בענין המיצר דר"ה קודם תק"ש, שהמיצר הוא באופן של העדר המציאות לגמרי, אפילו לא מציאות באופן של נקודה בלבד, שזהו מצד הגילוי דעצמות אוא"ס שכולא קמי' כלא חשיב, באופן של העדר המציאות לגמרי⁵⁴.

ועפ"ז יובן גם מ"ש מן המיצר קראתי (ולא שועתי או צעקתי), שמורה על קריאה פשוטה דוקא. והענין בזה, שכאשר המיצר הוא ע"פ טו"ד, ובמדידה והגבלה, אזי נעשה מזה ענין של צעקה וזעקה, שזועק וזועק במר נפשו על המיצר כו', והיינו, שמיצר זה יכול להתבטא בצירור של צעקה וזעקה, אבל כאשר נמצא בתכלית המיצר, בהעדר המציאות לגמרי, אזי לא שייך ענין של צעקה וזעקה, כי אם קריאה פשוטה (מן המיצר קראתי) דוקא.

(ח) **וזהו** מן המיצר קראתי י"ה ענני במרחב י"ה, שע"י הקריאה הפשוטה שבאה מתכלית המיצר באופן של העדר המציאות, נמשך גם מלמעלה מבחינה שלמעלה מגדר של מציאות, שזהו מרחב העצמי דעצמות אוא"ס. והענין בזה, כפי שמבאר כ"ק מו"ח אדמו"ר (כד"ה מן המיצר דשנת תש"ט⁵⁵) ההפרש בין ענין הקריאה בשם האדם לענין השבחים והילולים ע"י התוארים חכם וחסדן, דאף שע"י התוארים חכם וחסדן נעשה התעוררות וגילוי הכחות דחכמה וחסד, משא"כ ע"י קריאת השם בלבד שלכאורה אינו נראה מזה התגלות איזה גילוי, הרי לאידך גיסא, הנה ע"י התוארים חכם וחסדן נעשה רק המשכת כחות הנפש, שיוצאים מהעלם בנפש ובאים לידי גילוי, אבל ע"י קריאת השם מגיעים בבחי' עצם הנפש שלמעלה מבחינת הכחות גם כפי שהם בהעלם בנפש, והיינו, שהשם מגיע בעצם הנפש בבחי' כזו שאין בה מציאות של כחות כלל (גם לא בהעלם), כי אם באופן של יכולת, שמתאחד ממש עם העצם, שלכן, ע"י קריאה בשם, הרי הוא נפנה אל הקורא אותו בכל עצמותו [וכסיפור הידוע⁵⁶ שכאשר הצ"צ קרא לזקיננו אדמו"ר הזקן, ונפנה אליו, אמר הצ"צ: דאָס איז דער זיידע]. וזהו שע"י הקריאה מן המיצר, קריאה פשוטה דוקא, נמשך בבחי' מרחב העצמי דעצמות אוא"ס, כשם שע"י קריאת השם נפנה להקורא בשמו בכל עצמותו.

55) פי"א (ע' יז) ואילך.

53) זח"א רמט, ב. ועוד.

56) ראה גם שמועות וסיפורים (הוצאת

54) ראה גם בהשיחה שלאחרי המאמר

תש"נ) ח"א ע' 53.

ס"ד (לקמן ע' 15 ואילך).

וזהו גם הענין דכל שנה שהיא רשה בתחלתה מתעשרת בסופה, שע"ז שישראל עושיין עצמן רשין, כמו רש ועני שאין לו מאומה, והוא בתכלית המיצר, וגדלה צעקתו וטענתו מדוע הגיע לחלקו להיות עני, אין עני אלא בדעת⁵⁷, שאין לו השגה באלקות, אף שאינו אשם בזה ואין זה מצד ענינים התלויים בו, ובפרט אצל אחינו בני הנמצאים במיצר כפשוטו⁵⁸, שאין מניחים אותם ללמוד תורה ולקיים מצוות, ואין מניחים אותם לחנך את בניהם בדרך התומ"צ — הנה עי"ז שהיא רשה בתחלתה, שקורא מן המיצר פארוואָס קומט דאָס אים, אזי מתעשרת בסופה, היינו, מיד אחרי תק"ש⁵⁹, שנמשך מבחי' מרחב העצמי דעצמות אוא"ס, החל מהמשכת המרחב בענינים הרוחניים, להיות מלאה הארץ דעה את הוי"ו⁶⁰, ונמשך גם מרחב כפשוטו בענינים הגשמיים ואפילו בענינים החומריים, ובפשטות שיוצאים מן המיצר אל המרחב, בקרוב ממש.

(59) ראה לקוטי לוי יצחק אג"ק ע' תכא.

תו"מ סה"מ תשרי ע' מ.

(60) ישע"י יא, ט.

(57) כתובות סח, רע"א. נדרים מא, רע"א.

(58) ראה גם בהשיחה שלפני המאמר (לקמן

ע' 14).